

ISMÉTLÉS

AZ I. GYAKORLAT ANYAGÁNAK ÁTTEKINTÉSE

A LINUX PARANCSORA

- **Prompt:**

hxxxxxxx@linux2: /home\$ (felhasználó@gepneve:munkakonyvtar\$)

- **Parancsok szerkezete:**

parancs (-opciók) (paraméterek)

parancs (--opció) (paraméterek)

- Kis- és nagybetű eltérő jelentéssel bír!

- **Segítség:** man parancs

- **Speciális karakterek:**

^C – folyamat megszakítása

^D – szövegbevitel vége

ÚTVONALAK

- **Relatív**

Az aktuális könyvtárhoz viszonyítva.

Az aktuális könyvtár: `.`

Az aktuális könyvtár szülője: `..`

Az aktuális könyvtáron belül: `./mappa`, de a `./` ekkor elhagyható

- **Abszolút**

`/` jellel kezdődik, ami a gyökérkönyvtár (egy gyökerű fájlrendszer!)

`~` jellel kezdődik, ami a `$HOME` környezeti változó értéke

MAPPAKEZELÉS

- **Mappa készítése**

mkdir elso

mkdir -p egy/ket = mkdir --parents egy/ket

- **Mappa törlése**

rmdir elso

rmdir --ignore-fail-on-non-empty egy

rmdir -p egy/ket

- **Mappaváltás**

cd (útvonal)

- **Aktuális munkakönyvtár**

pwd

ÁLLOMÁNYOK LISTÁZÁSA

- Használandó parancs

ls (-opciók) (utvonal)

- Opciók:

-l részletes nézet

-a összes fájl (.rejtettallomany)

-r fordított betűrend

-R az alkönyvtárak tartalma rekurzívan

-lh olvasható fájlméretek a részletes nézetben

-S méret szerint

-t időbélyegző szerint

ÁLLOMÁNY TARTALMÁNAK KIÍRATÁSA

- **Teljes tartalom kinyerése (sorszámokkal) egyszerre**
cat (-n) allománynev
- **Terminál méretéhez igazított kiíratás**
more allománynev – csak előre haladás lehetséges
less allománynev – mindkét irányba szabad mozgás
- **Első illetve utolsó X sor kiírása**
head -n X allománynev
tail -n X allománynev – ha a szám +Y formátumú, az Y. sortól írja végig

ÁLLOMÁNY TARTALMÁNAK KEZELÉSE

- **(Fordított) betűrendbe rendezett sorok**

sort (-ru) allomanynev

- **Összeszámlálás**

wc -l   –   sorok száma

wc -w   –   szavak száma

wc -c   –   karakterek száma

wc -L   –   leghosszabb sor karaktereinek száma

MÁSOLÁS, TÖRLÉS, MOZGATÁS

- **Másolás**: cp mit hova
  - u update
  - a archiválás
- **Mozgatás**: mv honnan hova
  - u update
  - i kérdés felülíráskorspeciálisan: **átnevezés**
- **Törlés**
  - rm (-r) allomány

LINKELÉS

- **Szimbolikus**

Parancsikonhoz hasonló működés: ilyenkor tulajdonképpen csak egy hivatkozást hozunk létre egy másik állományra. Ami ha megszűnik, a hivatkozás értelmét veszti.

cp -s mire nev

ln -s mire nev

- **Erős**

Egy fájl osztott elérése: a szimbolikusnál erősebb annyival, hogy itt az eredeti állomány törlése esetén a tartalom a linkelésen keresztül megmarad. Az erős csatolások nyilván vannak tartva, és a fájl a memóriából csak akkor törlődik, ha egyetlen hard link sincs már rajta. (A szimbolikusát nem veszi figyelembe!)

cp -l mire nev

ln mire nev

JOGOSULTSÁGOK

- Megtekinthetők a részletes lista nézetben.

- **Felépítése:**

d r w x r - x r - - (user, group, others, all)

r=4   w=2   x=1

- **Megváltoztatása**

chmod a-rw filename

chmod 621 filename

PROCESSZEK KEZELÉSE

- Futó processzek listája: ps
- Elő- és háttérbe hozás:
fg PID   v.   fg %azon
bg PID   v.   bg %azon
- Leállítás
kill PID
killall

FELHASZNÁLÓI INFORMÁCIÓK

- **w** parancs: kik vannak bejelentkezve + min dolgoznak
- **who** parancs: kik vannak bejelentkezve
- **finger** (azonosító) parancs: részletes információ a felhasználóról
- **whoami** parancs: kiírja, milyen felhasználóként vagyunk bejelentkezve
- **last** parancs: kiírja, ki mikor volt bejelentkezve

TÁRTERÜLET KEZELÉS

- **du** parancs: összegzi a lemezfoglalást
  - h – olvasható formátum
  - s – csak a végösszeget mutatja
- **df** parancs: összegzi a szabad területeket
- **quota** parancs: összegzi a lemezhasználatot és a korlátozásokat

ÁLLOMÁNYKERESÉS, SZŰRÉS

- Mintának megfelelő állománynevek lekérdezése egy könyvtárban
`find (utvonal) -name 'minta' (find /etc -name 'm*')`
- Állomány megfelelő sorainak megjelenítése
`grep (-v) minta filename`

FELADATOK

- Készítsük el egyetlen paranccsal a `kulso` könyvtárat, amely tartalmaz egy másik könyvtárat `belso` néven!
- A `kulso` könyvtár tartalmazzon még egy könyvtárat `masik` néven!
- Rekurzívan írassuk ki a `kulso` könyvtár tartalmát!
- Állítsuk át a `masik` könyvtár jogosultságait úgy, hogy csak a tulajdonosnak legyenek hozzá jogai, senki másnak!
- Töröljük a `kulso` könyvtárat, és annak teljes tartalmát egyetlen paranccsal!

```
mkdir -p kulso/belso
mkdir -p kulso/masik
ls -R kulso
chmod 700 kulso/masik
rm -r kulso
```

FELADATOK

- Másoljuk át a `/pub/progalap/tematika-2013.txt`-t az aktuális könyvtárunkba `tematika` néven!
- Írassuk ki a `tematika` fájl első 6 sorát!
- Írassuk ki a `tematika` fájl összes sorát fordított betűrendben!
- Írassuk ki a fájl azon sorait, amelyek tartalmazzák a `program` kifejezést.
- Listázzuk ki a `/pub/progalap` mappában található `txt` végződésű állományokat!

```
cp /pub/progalap/tematika-2013.txt tematika
head -n 6 tematika
sort -r tematika
grep program tematika
ls /pub/progalap/*.txt
```